

Notitser.

I.

Et Træk af den ægteskabelige Frugtbarheds Aftagen.

Tyskland er et af de Lande, der sidst er kommen med i den almindelige nedadgaaende Bevægelse i Fødselshyppigheden. Efter at Bevægelsen imidlertid ogsaa der, navnlig siden Begyndelsen af indeværende Aarhundrede, har taget stærk Fart og givet sig Udtryk i en foreløbig Standsning i Væksten af det i det tyske Rige aarlig stedfindende Antal Fødsler med deraf følgende stærk Nedgang i den relative Fødselshyppighed og ligeledes kendelig Nedgang i den relative Befolkningstilvækst, har Fænomenet tildraget sig en overordentlig Opmærksomhed og har fremkaldt en hel Litteratur. Et Bidrag hertil danner en i det sachsiske statistiske Tidsskrift givne, af Dr. Georg Lommatzsch udarbejdede Afhandling om de ægte Fødsler i Aarene 1898 og 1908, hvori for 9 sachsiske Forvaltningsdistrikter undersøges Fødselstallets Afhængighed af Faderens Erhverv under Hensyntagen til hver betragtet Fødsels Nummer i Ægteskabet og dets Varighed ved Fødselens Indtræden. Det samlede Antal af ægte Fødsler i de betragtede Distrikter var i de to Aar henholdsvis 53000 og 43000, hvilke Tal for begge Aar udgør noget mindre end en Trediedel af det samlede Antal ægte Fødsler i Kongeriget Sachsen. Blandt Under-

Notitser.

I.

Et Træk af den ægteskabelige Frugtbarheds Aftagen.

Tyskland er et af de Lande, der sidst er kommen med i den almindelige nedadgaaende Bevægelse i Fødselshyppigheden. Efter at Bevægelsen imidlertid ogsaa der, navnlig siden Begyndelsen af indeværende Aarhundrede, har taget stærk Fart og givet sig Udtryk i en foreløbig Standsning i Væksten af det i det tyske Rige aarlig stedfindende Antal Fødsler med deraf følgende stærk Nedgang i den relative Fødselshyppighed og ligeledes kendelig Nedgang i den relative Befolkningstilvækst, har Fænomenet tildraget sig en overordentlig Opmærksomhed og har fremkaldt en hel Litteratur. Et Bidrag hertil danner en i det sachsiske statistiske Tidsskrift givende, af Dr. Georg Lommatzsch udarbejdet Afhandling om de ægte Fødsler i Aarene 1898 og 1908, hvori for 9 sachsiske Forvaltningsdistrikter undersøges Fødselstallets Afhængighed af Faderens Erhverv under Hensyntagen til hver betragtet Fødsels Nummer i Ægteskabet og dets Varighed ved Fødselens Indtræden. Det samlede Antal af ægte Fødsler i de betragtede Distrikter var i de to Aar henholdsvis 53000 og 43000, hvilke Tal for begge Aar udgør noget mindre end en Trediedel af det samlede Antal ægte Fødsler i Kongeriget Sachsen. Blandt Under-

søgelsens Resultater skal her fremdrages et ejendommeligt Udtryk for den almindelig iagttagne Begrænsning af den ægteskabelige Frugtbarhed. Foruden saavel relativ som absolut Nedgang i Fødselshyppigheden er det lykkedes at paavise en tydelig Forhaling af Børneavlen, saaledes at de i 1908 stedfundne Fødsler af samme Nummer er indtrufne i et senere Afsnit af Ægteskabet end Fødslerne af 1898. Dette vil fremgaa af nedenstaaende Oversigt, som for samtlige Erhvervsgrupper under ét angiver, hvor mange af 100 ægte Fødsler af det i Forspalten angivne Nummer der i de 2 Aar fandt Sted inden for den vedføjede Ægteskabsvarighed:

Fødselens Nummer	Ægteskabets Varighed	1898 %	1908 %
1.	0—2 Aar	91,58	87,87
2.	0—3 —	74,32	65,33
3.	0—4 —	56,02	45,33
4.	0—5 —	38,85	31,86
5.	0—10 —	81,50	71,40

Medens saaledes eksempelvis 74 % af de i 1898 indtrufne Fødsler med Numret 2 fandt Sted inden Forløbet af 3 Aar efter Ægteskabets Stiftelse, var dette i 1908 kun Tilfældet med 65 % af den samme Gruppe Fødsler. Forskellen mellem de to Talrækker synes at vokse, jo højere Fødselsnumret er.

Ved en Deling af Fødslerne efter Faderens Erhverv vil man genfinde den samme Forskydning. En saadan Deling ligger til Grund for den følgende Oversigt, hvor selvstændige erhvervsdrivende og højere Embedsmænd er betegnede som »1ste Erhvervsgruppe«, Funktionærer og Arbejdere henholdsvis som »2den« og »3die Erhvervsgruppe«; fra de tre Grupper stammede i 1908 henholdsvis 17, 10 og 73 % af det hele Antal Fødsler. Tallene i Oversigten skal iøvrigt forstaas som de i foranstaaende Oversigt anførte.

Fødselens Nummer	Ægteskabets Varighed	1ste Er- hvervsgruppe		2den Er- hvervsgruppe		3die Er- hvervsgruppe	
		1898	1908	1898	1908	1898	1908
		%	%	%	%	%	%
1.	0-2 Aar	84,93	82,32	89,31	83,14	93,55	90,39
2.	0-3 —	62,71	51,42	62,00	53,27	78,06	70,75
3.	0-4 —	42,05	31,58	44,20	30,70	60,83	50,05
4.	0-5 —	29,04	21,57	28,27	21,50	42,59	35,46
5.	0-10 —	74,71	61,05	71,15	57,93	84,26	75,17
6 og dero.	0-15 —	69,55	63,09	71,50	66,02	76,06	72,55

Uden Undtagelse bekræfter det sig her for samtlige Fødselsnumre og for alle 3 Erhvervsgrupper, at den paa Ægteskabets første Afsnit faldende Andel af Fødslerne er aftagende, og at Fødselstallet saaledes, foruden at være absolut og relativt aftagende, samtidig er blevet fordelt paa et længere Tidsrum.

C. O.

II.

Skibsfarten paa Nordøstersøkanalen.

I Aaret 1. April 1911—31. Marts 1912 er Nordøstersøkanalen (»Kejser Wilhelms Kanal«) bleven befaret af ialt 52817 Skibe med en Nettotonnage af 8,478261 Reg. Tons. I den følgende Oversigt findes (efter det tyske Riges officielle Statistik) disse Tal sammenstillede med de tilsvarende for de 4 nærmest foregaaende Aar, ligesom der er foretaget en Sondring mellem Dampskibe, Sejlskibe samt Lægtre og Pramme.